

2024/1042

5.4.2024

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2024/1042

z dne 23. februarja 2024

o osnutku posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Belgije za obdobje 2021–2030

(Besedilo v francoskem in nizozemskem jeziku je edino verodostojno)

EVROPSKA KOMISIJA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ter zlasti člena 9(2) in člena 14(6) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Belgija je svoj osnutek posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta predložila 30. novembra 2023. Ker je Belgija pozno predložila osnutek posodobljenega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta, Evropska komisija ni mogla sprejeti tega priporočila šest mesecev pred rokom za predložitev končnih posodobljenih nacionalnih energetskega in podnebnega načrta, kot je določeno v členu 9(2) Uredbe (EU) 2018/1999.
- (2) Člen 3 Uredbe (EU) 2018/1999 (uredba o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov) in Priloga I k navedeni uredbi določata elemente, ki jih je treba vključiti v posodobljene celovite nacionalne energetske in podnebne načrte. Komisija je decembra 2022 sprejela smernice za države članice o postopku in obsegu priprave osnutka in končne različice posodobljenih nacionalnih energetskega in podnebnega načrta ⁽²⁾. V smernicah so navedene dobre prakse in opisane posledice nedavnih političnih, pravnih in geopolitičnih sprememb na področju energetskega in podnebnega politik.
- (3) Komisija je v zvezi z načrtom REPowerEU ⁽³⁾ in v okviru ciklov evropskega semestra za leti 2022 in 2023 močno poudarila potrebo držav članic po reformah in naložbah v zvezi z energijo in podnebjem, da bi s pospešitvijo zelenega in pravičnega prehoda okrepile energetske varnost in cenovno dostopnost. To je upoštevano v poročilih za Belgijo za leti 2022 in 2023 ⁽⁴⁾ ter priporočilih Sveta ⁽⁵⁾ za Belgijo. Države članice bi morale v svojih dokončnih posodobljenih nacionalnih energetskega in podnebnega načrta upoštevati najnovejša specifična priporočila za državo.
- (4) Priporočila Komisije glede doseganja nacionalnih ciljev na podlagi Uredbe (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾ o porazdelitvi prizadevanj temeljijo na verjetnosti, da bodo države članice dosegle cilje za leto 2030, ob upoštevanju pravil za uporabo prilagodljivosti na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj.

⁽¹⁾ UL L 328, 21.12.2018, str. 1.

⁽²⁾ 2022/C 495/02.

⁽³⁾ COM(2022) 230 final.

⁽⁴⁾ SWD(2022) 602 final, SWD(2023) 601 final.

⁽⁵⁾ COM(2022) 602 final, priporočilo za priporočilo Sveta; COM(2023) 601 final, priporočilo za priporočilo Sveta.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2023/857 z dne 19. aprila 2023 (UL L 111, 26.4.2023, str. 1).

- (5) Cilj priporočil Komisije o zajemanju, uporabi in shranjevanju ogljika je ustvariti pregled nad nameravano uvedbo teh tehnologij na nacionalni ravni, vključno s podatki o letnih količinah CO₂, ki naj bi bil zajet do leta 2030, razčlenjenih po viru CO₂, ki izvira iz naprav, za katere velja Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾, ali drugih virov, kot so biogeni viri ali neposredni zajem iz zraka, o načrtovani infrastrukturi za prenos CO₂ in o možnih notranjih zmogljivostih za shranjevanje CO₂ ter vbrizganih količinah CO₂, ki naj bi bile na voljo leta 2030.
- (6) V priporočilih Komisije glede uspešnosti na podlagi Uredbe (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾ o rabi zemljišč, spremembi rabe zemljišč in gozdarstvu (uredba o LULUCF) je obravnavano izpolnjevanje obveznosti „nepresežka“ v obdobju 2021–2025 (obdobje 1) s strani države članice in doseganje njenega nacionalnega cilja za obdobje 2026–2030 (obdobje 2), pri čemer se upoštevajo pravila o uporabi prilagodljivosti iz navedene uredbe. V priporočilih Komisije je upoštevano tudi, da se bo kakršen koli presežek emisij v obdobju 1 na podlagi uredbe o LULUCF avtomatično prenesel v uredbo o porazdelitvi prizadevanj.
- (7) Da bi prilagajanje podnebnim spremembam lahko ustrezno podpiralo doseganje ciljev na področju energije in blažitev podnebnih sprememb, je nujno ugotoviti možna tveganja glede podnebnih sprememb ter analizirati podnebne ranljivosti in tveganja, ki bi lahko prizadeli zadevna območja, populacije in sektorje. V priporočilih Komisije glede prilagajanja je upoštevano, v kolikšnem obsegu je Belgija v svoj posodobljeni NEPN vključila cilje prilagajanja podnebnim spremembam, ki upoštevajo podnebna tveganja, ki bi lahko Belgiji preprečila doseganje ciljev in ciljnih vrednosti energetske unije. Brez načrtovanja in izvedbe posebnih politik in ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam je ogroženo doseganje ciljev razsežnosti energetske unije. Posebno pozornost je treba nameniti gospodarjenju z vodo v spreminjajočih se podnebnih razmerah zaradi nevarnosti prekinitve oskrbe z električno energijo, saj poplave, vročina in suša vplivajo na proizvodnjo energije.
- (8) Priporočila Komisije o ambicijah Belgije glede energije iz obnovljivih virov temeljijo na formuli iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999, ta pa temelji na objektivnih merilih, ter na glavnih politikah in ukrepih, ki manjkajo v osnutku posodobljenega načrta Belgije, da bi lahko Belgija pravočasno in stroškovno učinkovito dosegla svoj nacionalni prispevek k zavezujočemu cilju Unije glede energije iz obnovljivih virov v višini vsaj 42,5 % leta 2030 ter k skupnemu prizadevanju, da bi ga zvišali na 45 % v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾ o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁰⁾. Priporočila Komisije temeljijo tudi na prispevku Belgije k posebnim ciljem iz členov 15a, 22a, 23, 24 in 25 navedene direktive ter z njimi povezanim politikam in ukrepom za njen hiter prenos in izvajanje. V priporočilih se odraža pomembnost razvoja celovitega dolgoročnega načrtovanja za uvedbo energije iz obnovljivih virov, zlasti vetrne energije, da bi izboljšali prepoznavnost evropske proizvodnje in upravljalcev omrežja v skladu z evropskim svežnjem o vetrni energiji ⁽¹¹⁾.

⁽⁷⁾ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L 156, 19.6.2018, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2023/839 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 (UL L 107, 21.4.2023, str. 1).

⁽⁹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

⁽¹⁰⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82), kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L, 2023/2413, 31.10.2023).

⁽¹¹⁾ Sporočilo o evropskem akcijskem načrtu za vetrno energijo, (COM(2023) 669 final z dne 24. oktobra 2023) in sporočilo o uresničevanju ambicij EU za energijo iz obnovljivih virov na morju (COM(2023) 668 final).

- (9) Priporočila Komisije glede nacionalnega prispevka k energijski učinkovitosti temeljijo na členu 4 Direktive (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾ o energetske učinkovitosti, formuli iz Priloge I k navedeni direktivi ter s tem povezanih politikah in ukrepih za njeno izvajanje.
- (10) V priporočilih Komisije je posebna pozornost namenjena ciljnim vrednostim, ciljem in prispevkom ter z njimi povezanim politikam in ukrepom za uresničitev načrta REPowerEU, da bi hitro odpravili odvisnost od ruskih fosilnih goriv. V njih so upoštevane izkušnje iz izvajanja svežnja Varčujmo s plinom za varno zimo ⁽¹³⁾. Odražajo tudi nujno potrebo po povečanju odpornosti energetskega sistema glede na obveznosti iz Uredbe (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁴⁾ o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in Uredbe (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁵⁾ o zanesljivosti oskrbe s plinom ter v skladu s priporočilom Komisije o shranjevanju energije ⁽¹⁶⁾.
- (11) V priporočilih Komisije je upoštevana potreba po pospešenem vključevanju notranjega trga energije, da bi dali večjo vlogo prožnosti ter okrepili položaj odjemalcev in jih zaščitili. V priporočilu Komisije je upoštevana tudi pomembnost ocene števila energetske revnih gospodinjstev v skladu z zahtevami iz člena 3 Uredbe (EU) 2018/1999 in iz Priporočila Komisije (EU) 2023/2407 ⁽¹⁷⁾.
- (12) V priporočilih Komisije se odraža pomembnost zagotavljanja zadostnih naložb v raziskave in inovacije na področju čiste energije, da bi spodbudili njen razvoj in zmogljivosti za njeno proizvodnjo, vključno z ustreznimi politikami in ukrepi za energetske intenzivne panoge in druga podjetja, ter potreba po strokovnem izpopolnjevanju delovne sile za neto ničelno industrijo, da bi utrdili močno, konkurenčno in čisto gospodarstvo v Uniji.
- (13) Priporočila Komisije temeljijo na zavezah v okviru Pariškega sporazuma za postopno opuščanje uporabe fosilnih goriv in na pomembnosti postopne odprave subvencij za fosilna goriva.
- (14) Priporočilo Komisije o potrebah po naložbah izhaja iz njene ocene glede tega, ali osnutek posodobljenega načrta zagotavlja splošen pregled potreb po naložbah, da bi dosegli cilje, ciljne vrednosti in prispevke za vse razsežnosti energetske unije, ali so v njem navedeni viri financiranja, ločeno po zasebnih in javnih virih, ali so v njem navedene naložbe usklajene z belgijskim načrtom za okrevanje in odpornost, območnimi načrti Belgije za pravični prehod in specifičnimi priporočili za državo za obdobje 2022–2023 v okviru evropskega semestra ter ali vključuje trdno makroekonomsko oceno načrtovanih politik in ukrepov. NEPN bi moral zagotavljati preglednost in predvidljivost nacionalnih politik in ukrepov ter tako podpirati varnost naložb.

⁽¹²⁾ Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev) (UL L 231, 20.9.2023, str. 1).

⁽¹³⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij „Varčujmo s plinom za varno zimo“ (COM(2022) 360 final).

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in razveljavitvi Direktive 2005/89/ES (UL L 158, 14.6.2019, str. 1).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L 280, 28.10.2017, str. 1).

⁽¹⁶⁾ Priporočilo Komisije z dne 14. marca 2023 o shranjevanju energije – temelj razogljičenega in varnega energetskega sistema EU, C/2023/1729 (UL C 103, 20.3.2023, str. 1).

⁽¹⁷⁾ Priporočilo Komisije (EU) 2023/2407 z dne 20. oktobra 2023 o energijski revščini, C/2023/4080 (UL L 2023/2407, 23.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/2023/2407/oj>).

- (15) Priporočila Komisije odražajo bistveno pomembnost širokega regionalnega posvetovanja ter zagotavljanja zgodnjega in vključujočega posvetovanja o načrtu, vključno z učinkovito udeležbo javnosti z zadostnimi informacijami in v dovolj dolgem roku v skladu z Aarhuško konvencijo ⁽¹⁸⁾.
- (16) V priporočilih Komisije o pravičnem prehodu se odraža ocena glede tega, ali so v načrtu Belgije dovolj poglobljeno navedeni pomembni socialni učinki podnebne in energetskega prehoda ter učinki teh dveh prehodov na zaposlovanje in spretnosti ter ali so v njem ustrezno opisane primerne spremljevalne politike in ukrepi za spodbujanje pravičnega prehoda, ki hkrati prispevajo h krepitvi človekovih pravic in enakosti spolov.
- (17) Priporočila Komisije Belgiji temeljijo na oceni njenega osnutka posodobljenega NEPN ⁽¹⁹⁾, ki je objavljen skupaj s tem priporočilom.
- (18) Belgija naj ta priporočila ustrezno upošteva pri pripravi svojega končnega posodobljenega celovitega NEPN, ki ga je treba oddati do 30. junija 2024.

PRIPOROČA, DA BELGIJA UKREPA TAKO, DA:

1. določi stroškovno učinkovite dodatne politike in ukrepe, tudi v prometnem in stavbnem sektorju, za premostitev predvidene vrzeli 4,4 odstotne točke za dosego nacionalnega cilja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 47 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 2005 na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj; zagotovi posodobljene projekcije za prikaz, kako bo z obstoječimi in načrtovanimi politikami dosežen cilj, in po potrebi opredeli, kako se bodo prilagodljivosti, ki so na voljo v okviru uredbe o porazdelitvi prizadevanj, uporabile za zagotovitev skladnosti; dopolni informacije o politikah in ukrepih ter jasno navede njihov obseg, roke in po možnosti pričakovani učinek glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, tudi za ukrepe v programih financiranja Unije, kot je skupna kmetijska politika;
2. navede vire emisij CO₂, ki jih namerava zajeti;
3. navede dodatne podrobnosti o načrtovanih ukrepih in količinsko opredeli njihove pričakovane učinke v smislu odvzemov ali emisij iz sektorja LULUCF; zagotovi jasne informacije o tem, kako se javna sredstva (tako sredstva Unije, vključno s skupno kmetijsko politiko, kot tudi državna pomoč) in zasebno financiranje prek shem za sekvestracijo ogljika v kmetijske površine dosledno in učinkovito uporabljajo za dosego nacionalnega cilja glede neto odvzema; zagotovi informacije o stanju in napredku, ki ga je treba doseči pri zagotavljanju izboljšav na ravni višjega reda/geografsko eksplicitnih naborov podatkov za spremljanje, poročanje in preverjanje v skladu z delom 3 Priloge V k Uredbi (EU) 2018/1999;
4. zagotovi dodatno analizo pomembnih podnebnih ranljivosti in tveganj glede doseganja nacionalnih ciljev, ciljnih vrednosti in prispevkov ter politik in ukrepov v različnih razsežnostih energetske unije; bolje pojasni in, če je mogoče, količinsko opredeli povezavo s posebnimi cilji in politikami energetske unije, ki naj bi jih podpirali politike in ukrepi za prilagajanje podnebnim spremembam; dovolj podrobno določi dodatne politike in ukrepe prilagajanja podnebnim spremembam za podporo doseganju nacionalnih ciljev, ciljnih vrednosti in prispevkov v okviru energetske unije, vključno z ukrepi za ohranitev proizvodnih zmogljivosti električne energije in prihrankov energije v stanovanjskih stavbah;
5. znatno poveča ambicijo za vsaj 33-odstotni delež obnovljivih virov energije kot prispevek k zavezujočemu cilju Unije glede energije iz obnovljivih virov za leto 2030, določenemu v členu 3(1) Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, v skladu s formulo iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999; vključi okvirni začrtani potek, ki dosega referenčni vrednosti za leti 2025 in 2027 v skladu s členom 4, točka (a)(2), Uredbe (EU) 2018/1999;

⁽¹⁸⁾ Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah z dne 25. junija 1998 (Aarhuška konvencija).

⁽¹⁹⁾ SWD(2024) 44 final.

6. navede ocenjene krivulje in dolgoročni načrt uvajanja tehnologij obnovljivih virov energije v naslednjih 10 letih (z obeti do leta 2040); vključi okvirni cilj za inovativne tehnologije obnovljivih virov energije do leta 2030 v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena; vključi konkretne cilje, ki bodo prispevali k okvirnemu podcilju na področju stavb in industrije za leto 2030 in k zavezujočemu podcilju za obnovljiva goriva nebiološkega izvora v industriji do leta 2030 v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena; zviša zavezujoče cilje za obnovljive vire energije v ogrevanju in hlajenju za obdobji 2021–2025 in 2026–2030 ter vključi okvirni cilj za doseg dopolnilnih vrednosti iz Priloge IA k Direktivi (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, in okvirni cilj za daljinsko ogrevanje in hlajenje za obdobje 2021–2030. vključi podcilj za napredna biogoriva in obnovljiva goriva nebiološkega izvora v prometnem sektorju, pri čemer naj zagotovi, da bo v letu 2030 upoštevana najnižja raven obnovljivih goriv nebiološkega izvora;
7. nadalje razvije podrobne in količinsko opredeljene politike in ukrepe, tako da bo mogoče pravočasno in stroškovno učinkovito doseči nacionalni prispevek Belgije k zavezujočemu cilju EU glede 42,5-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov v letu 2030, ob skupnem prizadevanju, da se ta delež poveča na 45 %; opiše zlasti, za katere tehnologije obnovljivih virov energije poleg vetrnih elektrarn Belgija namerava pospešiti izdajanje dovoljenj in določiti „območja za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije“ s hitrejšimi in enostavnejšimi postopki; opiše, kako namerava pospešiti uvajanje obnovljivih virov energije z uvedbo pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov ali ukrepov z uporabo potrdil o izvoru; zagotovi dodatne informacije o tem, kako namerava še pospešiti uvajanje obnovljivih virov energije in postopno opuščanje fosilnih goriv v sektorju ogrevanja in hlajenja ter na področju daljinskega ogrevanja in hlajenja v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena; vključi nadaljnje podrobne ukrepe za zagotovitev omogočitenega okvira za večje povezovanje med elektroenergetskimi omrežji ter omrežji za ogrevanje in hlajenje; opiše, kako bo zajeta zasnova obveznosti za dobavitelje goriva v prometnem sektorju, ter vključi primerljive ukrepe za spodbujanje uporabe vodika v industriji in pripravo EU na trgovino z obnovljivim vodikom;
8. navede ocenjene načrtane poteke oskrbe z biomaso po surovinah in poreklu, ki bi razlikovali med domačo proizvodnjo in uvozom; vključi oceno domače oskrbe z gozdno biomaso za proizvodnjo energije v obdobju 2021–2030 v skladu z okrepljenimi merili za trajnostnost iz člen 29 Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena; vključi oceno združljivosti predvidene uporabe gozdne biomase za proizvodnjo energije z obveznostmi Belgije na podlagi revidirane uredbe o LULUCF, zlasti za obdobje 2026–2030, skupaj z nacionalnimi ukrepi in politikami za zagotovitev take združljivosti; vključi dodatne informacije o konkretnih ciljih za spodbujanje trajnostne proizvodnje biometana glede na možnosti Belgije za trajnostni bioplin/biometan, proizvodnjo in profil porabe zemeljskega plina ter obstoječo infrastrukturo;
9. kolikor je mogoče, navede pričakovano časovnico za faze postopka sprejemanja zakonodajnih in nezakonodajnih politik in ukrepov za prenos in izvajanje določb Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, zlasti za ukrepe iz prejšnjih točk;
10. vključi nacionalni prispevek glede energijske učinkovitosti za porabo končne energije k zavezujočemu cilju Unije za porabo končne energije za leto 2030 v skladu s členom 4 Direktive (EU) 2023/1791 in Prilogo I k navedeni direktivi, ali prispevek, ki bo enak popravljenemu okvirnemu nacionalnemu prispevku, ki ga bo Komisija posredovala vsaki državi članici do 1. marca 2024 na podlagi člena 4(5) navedene direktive; vključi nacionalni prispevek glede energijske učinkovitosti pri porabi primarne energije k okvirnemu cilju EU glede porabe primarne energije v skladu s členom 4 Direktive (EU) 2023/1791 in Prilogo I k navedeni direktivi; navede količino zmanjšanja porabe energije, ki jo morajo doseči vsi javni organi, razčlenjeno po sektorjih, in skupno tlorisno površino ogrevanih in/ali hlajenih stavb v lasti javnih organov, ki jih je treba letno prenoviti, ali ustrezne letne prihranke energije, ki jih je treba doseči;
11. predstavi celovite politike in ukrepe za doseganje nacionalnih prispevkov k energijski učinkovitosti in zlasti, kako se bo izvajalo načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“; dodatno količinsko opredeli pričakovane prihranke energije zaradi načrtovanih ukrepov za doseg ciljev energijske učinkovitosti za leto 2030; opredeli zanesljive programe in sheme podpore za financiranje energijske učinkovitosti, ki bodo lahko pritegnili zasebne naložbe in dodatno sofinanciranje;

12. vključi posodobljeno raven ambicije za zagotovitev visoko energijsko učinkovitega in razogljičenega nacionalnega stavbnega fonda ter preoblikovanje obstoječih stavb v brezemisijske stavbe do leta 2050, skupaj z vmesnimi mejniki za leti 2030 in 2040 ter primerjavo z najnovejšo dolgoročno strategijo prenove; podpre cilje za razogljičenje stavb z zagotovitvijo dodatnih informacij o politikah in ukrepih, vključno z njihovimi stroški in pričakovanim učinkom na prihranke energije, za izvajanje skladne dolgoročne strategije prenove;
13. dodatno pojasni nameravane ukrepe za nadaljnjo diverzifikacijo svoje oskrbe s plinom in še naprej spodbuja zmanjševanje povpraševanja po plinu v obdobju do leta 2030, zlasti glede na predvideno srednjeročno povečanje deleža zemeljskega plina v nacionalni mešanici virov energije; okrepi odpornost energetskega sistema, zlasti s pojasnitvijo cilja in nameravanih ukrepov za uvedbo shranjevanja električne energije; oceni ustreznost belgijske naftne infrastrukture (rafinerija, zaloge nafte, pristanišča, naftovodi) ob pričakovanem upadu povpraševanja po nafti in premiku v smeri bolj nizkoogljičnih alternativ; določi ustrezne ukrepe v zvezi z diverzifikacijo in dolgoročno oskrbo z jedrskimi snovmi, gorivom, rezervnimi deli in storitvami ter dolgoročnim ravnanjem z jedrskimi odpadki; navede več podatkov o tekoči raziskovalni dejavnosti v zvezi z malimi modularnimi reaktorji;
14. navede jasne cilje in ciljne vrednosti za prilagajanje odjema za večjo prožnost energetskega sistema glede na oceno potreb po prožnosti; opiše, kako namerava olajšati povezovanje energetskih sistemov v okviru člena 20a Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena;
15. nadalje razvije pristop k odpravljanju energetske revščine z navedbo specifičnega merljivega cilja za zmanjšanje, kot se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1999 in ob upoštevanju Priporočila (EU) 2023/2407; zagotovi dodatne podrobnosti o obstoječih in morebitnih ukrepih za odpravo energetske revščine ter namenskih finančnih sredstvih z vidika socialne politike (cenovna dostopnost) in strukturnih energetskih ukrepov;
16. nadalje pojasni nacionalne cilje na področju raziskav, inovacij in konkurenčnosti za uvajanje čistih tehnologij ter začrta pot za obdobji do let 2030 in 2050, da bi podprla razogljičenje industrije in spodbudila prehod podjetij na neto ničelno in krožno gospodarstvo; predlaga politike in ukrepe za spodbujanje razvoja neto ničelnih projektov, tudi tistih, ki so pomembni za energetske intenzivne industrije; opiše predvidljiv in poenostavljen regulativni okvir za postopke izdaje dovoljenj ter način poenostavitve dostopa do nacionalnega financiranja, kjer je potrebno; navede podrobne politike in ukrepe za digitalizacijo energetskega sistema, razvoj spretnosti, povezanih s čisto energijo, in omogočanje odprte trgovine za odporne in trajnostne dobavne verige ključnih neto ničelnih komponent in opreme;
17. navede reforme in ukrepe za pritegnitev zasebnih naložb, ki so potrebne za doseg energetskih in podnebnih ciljev; izboljša in razširi analizo potreb po naložbah, da se vključi celovit in usklajen pregled potreb po javnih in zasebnih naložbah, in sicer združeno in po sektorjih; dopolni pristop „od zgoraj navzdol“ za celotno gospodarstvo z oceno posameznih projektov po načelu „od spodaj navzgor“; vključi razčlenitev skupnih potreb po naložbah z dodatnimi informacijami o zveznih in regionalnih virih financiranja, virih financiranja Unije in zasebnih virih financiranja, ki bi jih bilo treba pritegniti; doda kratek opis vrste shem finančne podpore, izbranih za izvajanje politik in ukrepov, ki se financirajo iz javnega proračuna, in uporabe instrumentov mešanega financiranja, pri katerih se uporabljajo nepovratna sredstva, posojila, tehnična pomoč in javne garancije, vključno z vlogo nacionalnih spodbujevalnih bank v zadevnih shemah in/ali načini pritegnitve zasebnega financiranja; kot vir financiranja upošteva stroškovno učinkovito ustvarjanje prenosov na druge države članice v skladu z uredbo o porazdelitvi prizadevanj; poda zanesljivo oceno makroekonomskega vpliva načrtovanih politik in ukrepov;
18. opiše, kako so politike in ukrepi iz osnutka posodobljenega NEPN usklajeni z nacionalnim načrtom Belgije za okrevanje in odpornost;
19. podrobno pojasni, kako in do kdaj namerava Belgija postopno ukiniti preostale subvencije za fosilna goriva;

20. podrobneje opredeli analitično podlago z navedbo projekcij v okviru načrtovanih politik in ukrepov o tem, kako se bo energetska sistem razvijal do leta 2040;
21. navede podrobnejše podatke o socialnih posledicah podnebne in energetskega prehoda, njunih posledicah za zaposlovanje in spretnosti ali kakršnih koli drugih distribucijskih učinkih ter o načrtovanih ciljih, politikah in ukrepih za podporo pravičnemu prehodu; navede obliko podpore, učinek pobud, ciljne skupine in namenska sredstva, pri čemer naj upošteva priporočilo Sveta o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost ⁽²⁰⁾; kolikor je mogoče, vključi več elementov, ki bi zagotovili ustrezno analitično podlago za pripravo prihodnjega socialnega načrta za podnebje v skladu z Uredbo (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²¹⁾, vključno z navedbami o tem, kako naj bi ocenjevali izzive in socialne učinke sistema trgovanja z emisijami iz zgorevanja goriv v stavbah, cestnem prometu in dodatnih sektorjih na najranljivejše osebe, ter omogočili opredelitev potencialnih upravičencev in ustreznega okvira politike; pojasni, kako bo okvir politike, opredeljen v NEPN, prispeval k pripravi belgijskega socialnega načrta za podnebje in kako bo zagotovljena usklajenost med obema načrtoma;
22. zagotovi jasnejši in natančnejši pregled nad tem, kako je postopek posvetovanja omogočil sodelovanje vseh ustreznih organov, državljanov in deležnikov, vključno s socialnimi partnerji in energetske skupnosti, pri pripravi osnutka in končnega posodobljenega načrta, vključno z informacijami o časovnem okviru in trajanju različnih posvetovanj; zagotovi podroben povzetek stališč, ki so jih med posvetovanji izrazili različni akterji, in povzetek o tem, kako so bila upoštevana;
23. razširi že tako dobro regionalno sodelovanje s sosednjimi državami, zlasti z opisom, kako namerava Belgija do leta 2025 vzpostaviti okvir za sodelovanje z drugimi državami članicami v skladu s členom 9 Direktive (EU) 2023/2413; si še naprej prizadeva za podpis petih potrebnih dvostranskih solidarnostnih sporazumov o zanesljivosti oskrbe s plinom (z Irsko, Francijo, Luksemburgom, Nemčijo in Nizozemsko).

V Bruslju, 23. februarja 2024

Za Komisijo
Kadri SIMSON
članica Komisije

⁽²⁰⁾ Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost (UL C 243, 27.6.2022, str. 35).
⁽²¹⁾ Uredba (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L 130, 16.5.2023, str. 1).